

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/931/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814214992
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814214992.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská č. 30, Bratislava, IČO: 31 335 004 proti odporcom: 1/ J. L., bytom Y., M. Z. XXX/XX, 2/ Q. L., bytom Y., M. Z. XXX/XX, občan SR, o zaplatenie sumy 3.258,91 eur a príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 19.mája 2015, č.k. 4C/118/2015-37, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcom 1/, 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal voči odporcom zaplatenia sumy 3.258,91 eur s príslušenstvom. Súd prvého stupňa po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 261 ods. 1 písm. d/ Obchodného zákonníka, ďalej § 1 ods. 2 písm. a/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej § 52 ods. 1, § 48 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ako aj § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvého stupňa po zhodnotení dokazovania dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. V konaní bolo nesporné, že medzi účastníkmi bola uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere dňa 02.04.2008 s tým, že navrhovateľ od tejto zmluvy odstúpil a účinnosť odstúpenia nastala dňa 23.12.2011. Táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ust. § 52 ods. 3 OZ v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy definuje dodávateľa ako osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti. Je nesporné, že v prípade navrhovateľa ide o osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd teda uzavrel, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu a právny vzťah založený medzi účastníkmi predmetnou zmluvou je občianskoprávnym vzťahom. Zmluva bola uzatvorená za účinnosti zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, avšak tento zákon sa na predmetný úver nevzťahuje.

Navrhovateľ od zmluvy odstúpil, pričom možnosť odstúpenia bola medzi účastníkmi dohodnutá a týmto odstúpením v súlade s § 48 ods. 2 OZ došlo ku zrušeniu zmluvy. Potom v súlade s § 457 OZ nárok navrhovateľa možno kvalifikovať ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením zo zrušenej zmluvy. Pri bezdôvodnom obohatení je každý povinný vrátiť to, čo bezdôvodným obohatením získal. V tomto prípade bola odporcom v súvislosti so zrušenou predmetnou zmluvou poskytnutá suma 100.000,- Sk (3.319,39 eur) a odporcovia zaplatili 865,40 eur. Nárok navrhovateľa by bol daný len ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.453,99 eur. Súd sa tiež zaoberal otázkou, či navrhovateľ má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na § 5b zák.č. 250/2007

Z.z. v znení účinnom po 01.05.2014, v zmysle ktorého súdu prihliada na premlčanie ex offa. V § 107 OZ je stanovená subjektívna premlčacia doba v ods. 1 a objektívna premlčacia doba v ods. 2, pričom začiatok ich plynutia je stanovený odlišne a odlišný a na seba nezávislý ďalší priebeh ich plynutia ako aj ich skončenia. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvedel, že sa došlo na jeho úkor k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade zrušenej zmluvy ako je to v tomto prípade, bezdôvodné obohatenie získané z tohto úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu, subjektívna premlčacia doba začne plynúť odvtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bezdôvodné obohatenie bolo získané a kto ho získal. V danom prípade vzhľadom na účinnosť odstúpenia od zmluvy, ktorá nastala 23.12.2011, začala plynúť subjektívna premlčacia doba nasledujúcim dňom, teda od 24.12.2011 v súlade s § 101 OZ a uplynula dňa 24.12.2013. Objektívna premlčacia doba uplynula. Návrh bol podaný dňa 13.08.2014, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej doby, kedy premlčané právo v prípade premlčania nemožno veriteľovi priznať, a preto súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Úspešní odporcovia nežiadali nahradiť trovy konania, a preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie zo strany súdu prvého stupňa vo vzťahu k použitiu Občianskeho zákonníka. Namietal, že právny vzťah medzi účastníkmi bol založený na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 02.04.2008 podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka tak, ako stanovil § 261 Obchodného zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy o úvere. Navrhovateľ postupoval podľa zákonných ustanovení Obchodného zákonníka, nakoľko vzťah medzi Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom je vzťahom lex generalis a lex specialis aj potom, čo úprava Občianskeho zákonníka bola rozšírená o ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľskej zmluvy. Obchodný zákonník má vlastnú úpravu inštitútu odstúpenia a jeho právnych následkov, v zmysle ktorého navrhovateľ postupoval pri odstúpení od zmluvy, pričom je osobitne upravená aj premlčacia doba pre jej plynutie. Súd však aplikoval § 48 ods. 1 OZ v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka a teda režim Občianskeho zákonníka namiesto ustanovení Obchodného zákonníka. Súd ignoroval právnu formu úverovej zmluvy, pričom výklad použitý súdom je v rozpore s § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka ako aj v rozpore s § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka, pričom toto ustanovenie je kogentné. Výklad použitý súdom je v rozpore s princípom právnej istoty ako aj čl. 1 Ústavy SR. Nesprávnosť výkladu súdom je možné preukázať aj na vývoji právnej úpravy. V návaznosti na § 52 ods. 2 OZ, pričom zároveň poukázal na právnu teóriu v oblasti ochrany spotrebiteľa vo vzťahu k výkladu spotrebiteľskej zmluvy. Poukázal tiež na judikatúru NS ČR pod sp.zn. 32Cdo 3337/2007, 28Cdo 2788/2011. Súd sa takýmito úvahami však vôbec nezaoberal. Preto súd pri nesprávnej aplikácii režimu Občianskeho zákonníka vychádzal z toho, že zmluva o úvere zanikla od počiatku podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom poukázal na rozhodnutia KS Prešov a NS SR pod sp.zn. 6Mcd0 4/2012 s prihladnutím na absolútny obchodný záväzkový vzťah uzatvorený medzi účastníkmi. Preto s prihladnutím na § 397 Obchodného zákonníka je premlčacia doba 4-ročná, pričom ak aj súd skonštatoval, že účinnosť odstúpenia nastala dňa 23.12.2011, teda v deň prevzatia zásielky odporcom, podľa navrhovateľa začala plynúť 4-ročná premlčacia doba od 24.12.2011 a uplynula dňom 23.12.2014, pričom návrh na súd bol podaný dňa 13.08.2014, teda pred uplynutím 4-ročnej premlčacej doby. Žiadal v konečnom dôsledku, aby krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odporcovia 1/, 2/ sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom odvolací súd preskúmal námietky, ktoré boli navrhovateľom v odvolaní vznesené, v celom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa a za daného stavu si osvojuje dôvody napadnuté rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a v celom rozsahu na ne poukazuje.

Na zdôraznenie správnosti k odvolacím námietkam odvolateľa dodáva nasledovné:

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že odporcovia 1/, 2/ ako dlžníci uzavreli s navrhovateľom Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, predmetom ktorej bolo

poskytnutie mimoriadneho medziúveru vo výške 100.000,- Sk v prepočte 3.319,39 eur. Z predloženým listinných dôkazov bolo zároveň nesporné, že odporcovia 1/, 2/ si nespĺnili svoju povinnosť plniť úver splácať riadne a včas a z tohto dôvodu navrhovateľ listom zo dňa 28.11.2011 adresovaným obom odporcom odstúpil od predmetnej Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a súčasne vyzval odporcov k zaplateniu dlžnej sumy k 28.11.2011 celkovo vo výške 3.241,70 eur, do 7 dní od doručenia odstúpenia od zmluvy. Odstúpenie bolo doručené odporcovi 1/ dňa 02.12.2011 a odporkyňa 2/ si zásielku nevyzdvihla a odbernej lehote.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu predmetný spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a spotrebiteľmi jeho úverovej služby. Ide o spotrebiteľskú zmluvu a sporný vzťah je treba posúdiť aj v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Nejedná sa pritom tak, ako správne konštatoval súd prvého stupňa o spotrebiteľský úver podľa zák.č. 258/2001 Z.z., pretože v predmetnom zákone je stanovená výnimka podľa § 1 ods. 2 písm. a/ cit. zákona. V zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľská zmluva je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní považuje za nesprávny právny záver súdu prvého stupňa o tom, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zo strany navrhovateľa došlo k zrušeniu zmluvy o úvere, pričom momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti zo zrušenej zmluvy titulom bezdôvodného obohatenia. Odporcovia 1/, 2/ by boli preto povinní vrátiť navrhovateľovi to, čo na základe zmluvy o úvere dostali. V preskúmvanej veci je však nesporné, že navrhovateľ jednostranným právnym úkonom adresovaným odporcom 1/, 2/ odstúpil od zmluvy o úvere. Zo zákonnej úpravy § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, podľa ktorého na odstúpenie od zmluvy o úvere dopadá právna úprava Občianskeho a nie Obchodného práva. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil, že medzi účastníkmi konania boli v zmluve o úvere dohodnuté odchylné právne následky odstúpenia od zmluvy ako sú upravené v § 48 ods. 2 a § 457 OZ a to v čl. 7 predmetnej zmluvy, čo znamená, že takéto zmluvné dojednanie sa odchyľuje od zákona v neprospech spotrebiteľa a preto s poukazom na ust. § 54 ods. 1 a § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka dojednanie v čl. 7 bod 5, 6 zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi konania je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku a teda neplatnú a preto v náväznosti na správnu aplikáciu Občianskeho zákonníka by vznikol navrhovateľovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom odstúpenia od zmluvy, ktoré však v konečnom dôsledku v náväznosti na § 5b z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty dňom 24.12.2013 je potrebné považovať nárok za premlčaný.

V náväznosti na ust. § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. ochrany spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť od 01.05.2014 s prihliadnutím na § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2014, je potom nutné konštatovať, že bez ohľadu nato, či premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného alebo Občianskeho zákonníka je zrejmé, že prvostupňový súd správne zobral na zreteľ ust. § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by bol orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy povinný prihliadnúť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované návrhom mal by zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keby sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť dňom 01.05.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia, t.z. že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Preto bol v konečnom dôsledku rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdený.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom úspešným odporcom náhrada trov odvolacieho konania priznaná nebola, nakoľko títo si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnili a z obsahu spisu im trovy odvolacieho konania nevyplývajú.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.